

враховують специфіку опрацювання науково-художніх текстів; формування в учнів загальнопредметних умінь, які є визначальними для смислового сприймання науково-художніх текстів.

ДОСЛІДНИЦЬКІ УМІННЯ УЧНІВ У ЗМІСТІ ПОЧАТКОВОЇ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ

Т.С. Павлова

За найпоширенішими тлумаченнями, дослідницькі уміння визначаються як здатність учнів самостійно діяти в процесі відкриття нових знань і способів діяльності (Мієр Т.І., Савченко О.Я). За С. Гончаренком, вивчення кожного навчального предмета, виконання вправ і самостійних робіт має спрямовуватись на вироблення в учнів умінь застосовувати знання. Установлено, що дослідницькі уміння реалізуються в дослідницькій поведінці, яка виявляється в різних формах: спостереженні, експериментуванні, подорожах, запитуванні, творчій праці.

У предметі «Я досліджую світ» інтегровано зміст природничої освіти, передбачено можливості виявляти різні дії пошукового характеру. Зокрема, за програмою передбачено такі результати знанієвого типу: знати про сезонні зміни в природі та їх причини; встановлювати найпростіші взаємозв'язки в природі, між господарською діяльністю людей і природними умовами на певній території;

дотримуватись екологічно доцільного способу життя; розпізнавати найхарактерніші види рослин і тварин окремих природних зон; мати уявлення про населення України, її територіальний поділ; знати про взаємодію людини і природи, виконувати правила екологічної поведінки в доквіллі; виявляти допитливе, емоційно-ціннісне ставлення до довкілля, краси природи.

Діяльнісні характеристики навчальних результатів визначено як такі: виконувати досліди, осмислювати сутності процесів та умови їх перебігу; виявляти особливості росту, розвитку, поведінки живих організмів; використовувати набуті знання і уміння у навчально-пізнавальній і проєктній діяльності, у повсякденному житті; вирішувати навчальні проблемні ситуації, творчі завдання; володіти соціальними і природничими поняттями і використовувати їх у мовленні; встановлювати причиново-наслідкові зв'язки у природі; здійснювати відбір необхідних об'єктів, робити висновки, збагачувати власний життєвий досвід; подавати результати спостережень, досліджень, проєктної діяльності у вигляді малюнків, таблиць, логічного висновку.

Відповідно до встановлених підходів в створеному нами дидактико-методичному ресурсі до навчального предмета було реалізовано технології компетентнісного підходу до відбору змісту і методичного наповнення. Це передбачало забезпечення дослідницької активності учнів у вияві причиново-наслідкових зв'язків у природі, надання переваги знанням, які можна здобути самостійно; застосовувати набутий досвід у життєвих ситуаціях. Зміст експериментальних матеріалів забезпечував безперервність цілеспрямованого педагогічного впливу на розвиток дослідницької поведінки учнів, вивчення її проявів в різноманітних навчальних ситуаціях.